

אותה לעולם, בין שהותר הנדר ובין שלא הותר הנדר.

ובטעמו של תנא קמא, נחלקו בגמרא:

יש מי שאומר: "משום קלקולא",⁽²⁰⁾ שאם אתה אומר יחזיר, שמא תלך ותנשא, ונמצא שם רע שאינו שם רע, או שתלך ותתיר את הנדר על ידי חכם, ומקלקלה בעלה הראשון ואומר: אילו הייתי יודע שאין הלעז כלום, ושיכולה היא להתיר את הנדר על ידי חכם, הרי שאפילו אם נותנים לי מאה מנה לא הייתי מגרש אותה. ונמצא לפי טענתו שעדיין אשת איש היא, שהרי הגט בטל, ונמצאו בניה ממזרים.

ולפיכך אומרים לו מתחילה: "הוי יודע שהמוציא את אשתו משום דברים אלו לא יחזיר, ואם חביבה היא עליך אל תמהר להוציאה", ונמצא, שאם בא אחר כך לקלקלה, אינו נאמן, שהרי יודע שנאסרה עליו, ולא חש לבדוק את הדבר.⁽²¹⁾

יש מי שאומר: קנס חכמים הוא שקנסו את האשה שלא יחזירנה עולמית, שלא יהו בנות ישראל פרוצות בעריות ובנדרים.

רבי יהודה אומר: המוציא את אשתו משום נדר שתיקנו חכמים שלא יחזירנה, הוא כדי שלא תהיינה בנות ישראל פרוצות בנדרים;⁽²²⁾ ולפיכך:

שעיקר הטעם הוא, שלא יתנו לב ויטרחו לבזוז ספרים מישראל, אבל כשמעלין בדמיהן דבר מועט, אין זה עליו הניכר שיתנו לב לבזוז בשל כך.⁽¹⁹⁾

הוא טייעתא [אשה ישמעאלית] **דאייתי** **חייתא דתפילי לקמיה דאביי**, [הביאה שקטן מלא תפילין לפני אביי].

אמר לה אביי: האם **יהבת ליה ריש ריש בתמרי** [התמכרי לי זוג זוג של תפילין כל אחד בתמרי]?

אימליא אותה ישמעאלית **זיהרא** [נתמלאה ארס מרוב כעס], **שקלא לחייתא שדתינהו בנהרא** [נטלה את השק והשליכתו לים].

אמר אביי: לא **אבעי לי לזלולינהו באפה כולי האי** [לא היה זה מן הראוי לזלול כל כך בתפילין בפניה].

מתניתין:

המוציא [המגרש] **את אשתו משום שם רע** [שיצא עליה לעז זנות], הרי זה שוב לא יחזיר את אשתו לעולם, בין שנמצאו הדברים בדאין ובין שלא נמצאו הדברים בדאין.

ואף המגרש את אשתו **משום נדר שנדרה**, כי אי אפשר לו באשה נדרנית, הרי זה לא יחזיר

21. א. נתבאר על פי רש"י ותוספות רי"ד; וראה תוספת ביאור בענין זה בגמרא בסמוך מו א הערה 1, והערה 10 בדף מו ב, בסוף סוגיית "המוציא את אשתו".

22. ולקמן מו ב נחלקו אמוראים בדעת רבי

19. נתבאר על פי רש"י ותוספות רי"ד; וראה רש"י במשנתנו בד"ה מפני תיקון העולם.

20. וכן הוא סתמא דגמרא לקמן מו ב, [ראשונים]; ולפי מה שכתבו התוספות לקמן מו א ד"ה שלא בתירוץ אחד, אף סתמא דגמרא בדף מו א היא כשיטה זו.